

Rasvaevien leikkausohjeet

Järvitaimenistukkaitten rasvaeväleikkaukset (1-kesäiset ja vanhemmat taimenet) aloitettiin Keski-Suomessa jokseenkin kattavina vuonna 2004. Tämän ryhmämerkinnän avulla istukkaat ja luonnonkalat on tunnistettavissa. Tunnistettavuuden kannalta on oleellista, että rasvaevä leikataan kokonaan pois, jolloin se ei uusiudu. Leikattu kala on tunnistettavissa vielä vuosien kuluttua usean kilon painoisenakin. Rasvaeväleikkaus ja villien luonnontaimenten vapauttaminen on Keski-Suomen taimenstrategian yksi keskeisistä periaatteista, josta järvitaimentyöryhmä on yksimielinen. Työryhmä painottaa, että

- **kaikki istuttajat huolehtisivat omalta osaltaan eväleikkausten toteutumisesta omilla vesillä**
- **taimenet tulisi mieluiten eväleikata noin yksivuotiaina jo kalankasvatuslaitoksissa, jolloin kustannukset ovat pienemmät kuin isoina leikattaessa**
- **Konneveden kalatutkimus ry vastaa eväleikkausten kustannuksista vuonna 2008 Keski-Suomen TE-keskukselta saamansa avustuksen turvin**

Rasvaeväleikkausten tekeminen on Ruotsissa vielä suurisuuntaisempaa toimintaa kuin Suomessa. Alla olevat kuvat ovat Fiskeriverketin ohjeistosta. Ruotsissa eviä leikataan sekä saksilla että partakoneen terällä. Tästä voi ottaa oppia, jos joutuu rasvaeviä leikkaamaan.

Partakoneen terä lovetulla alustalla (Kuva Fiskeriverket)

Kalan pää kohti leikkaajaa ja leikataan evän takaa aloittaen.

Leikkaus saksilla (Kuvat Fiskeriverket).

Kalan pyrstö leikkaajaan päin

Tuore leikkausjälki

Jälki näkyy pysyvästi, kun evä on leikattu huolella. Tässä on nelivuotias kala, joka eväleikattiin 19 kk ikäisenä. (Kuva Fiskeriverket).

RKTL:n Laukaan kalanviljelylaitoksella selvitettiin eväleikattujen taimenten tunnistettavuutta syksyllä 2007. Evät oli leikattu yksivuotiailta kaloilta, ja leikkauksesta oli kulunut tarkasteltavasta erästä riippuen 2 ja 4 vuotta. Keskimäärin 91 % taimenista oli sellaisia, joiden tunnistaminen eväleikatuiksi oli varmaa. Leikkaukset oli tehty rutiinityönä korostamatta evän täydellistä poistamista, joten siihen nähden tulosta voidaan pitää hyvänä.

Laukaassa 1-vuotiaana leikattuja taimenia kahden kasvukauden jälkeen. Kaksi ylintä selvästi tunnistettavissa leikatuiksi. Alimman kalan kohdalla voi erehtyä, sillä uudelleen kasvanut evä on pyöreä, mutta normaalia pienempi. (Kuva P. Valkeajärvi).